

TRIKLORFONI

HTP-ARVON PERUSTELUMUISTIO

Yksilöinti ja ominaisuudet

CAS No	52-68-6
EINECS No	200-149-3
EEC No	015-021-00-0
Kaava	C ₄ H ₈ Cl ₃ O ₄ P
Synonyymit	Dimetyyli-2,2,2-trikloori-1-hydroksietyylifosfonaatti Klorofossi Metrifonaatti Dipterex Foskloori
Molekyylipaino	257,44
Tiheys	1,73
Sulamispiste	83-84°C
Kiehumispiste	-
Varoitusmerkit	Xn
R-lauseet	22-43

Trikloorifoni on väritön kiteinen jauhe. Se liukenee jonkin verran veteen.

Esiintyminen ja käyttö

Triklorfoni on organofosfaatti, jota käytetään torjunta-aineena. Sitä on käytetty myös loislääkkeenä.

Aineenvaihdunta

Triklorfoni imeytyy elimistöön hengitysteitse ja nieltynä. Se muuttuu elimistössä osittain diklorvossiksi ja erittyy pääasiassa virtsan mukana ja osittain uloshengityksen hiilidioksidina. Sen puoliintumisaika elimistössä on noin 80 minuuttia.

Terveysvaikutukset

Ihmisiä koskevat tiedot

Myrkytystapauksissa oireina ovat olleet väsymys, päänsärky, heikkous, sekavuus, oksentelu, vatsakipu, hikoilu ja lisääntynyt syljen erityys. Viivästynyt ääreishermostosairaus voi ilmetä päiviä tai viikkoja myrkytyksen jälkeen.

Tehtaassa pitoisuudelle 0,52 - 1,54 mg triklorfonia/m³ altistuneilla 110 kiinalaisella työntekijällä havaittiin aivosähkökäyrän muutoksia 35,5 %:lla altistuksen aikana, plasman koliiniesteraasin laskua ja oireina lihasnykäyksiä, hikoilua ja hengästymistä (Lu työtovereineen, 1984).

Eläinkokeiden havainnot

Triklorfonia ärsyttää kokeellisesti silmiä. Sen välitöntä myrkyllisyyttä kuvaava LD50 suun kautta rotilla on 250 mg/kg ja ihon kautta rotilla 2000 mg/kg. Hengitysteitse LC50 rotilla on 1,3 mg/m³.

Apinoita annoksilla 0, 0,2, 1 tai 5 mg/kg suun kautta altistettaessa kuutena päivänä viikossa kymmenen vuoden ajan havaittiin koirasapinoilla jo annoksella 0,2 mg/kg punasolujen koliiniesteraasin laskua (Griffin, 1988).

Suurissa pitoisuuksissa (400 mg/kg) triklorfonilla on lisääntymisterveydelle haitallisia vaikutuksia (Staples ja Goulding, 1977). Tiineiden marsujen jälkeläisillä on havaittu pieniaivoisuutta.

HTP-arvon perusteet

Asetettaessa triklorfonin työilmaraaja-arvoa keskeisiä ovat sen hermostovaikutukset, joita on esiintynyt työntekijöillä jo pitoisuudella 0,52 – 1,54 mg triklorfonia/m³. Eläinkokeissa plasman koliiniesteraasin laskua on havaittu annoksella 0,2 mg/kg suun kautta, mikä vastaa 100 %:n imeytymisellä 1 mg triklorfonia/m³ kahdeksan tunnin altistuksessa. Huomion arvoista on myös analogia triklorfonin aineenvaihduntatuotteen diklorvossin kanssa (ehdotettu HTP kahdeksan tunnin vertailuaikana myös 0,5 mg/m³) sekä kokeellisesti hengitysteitse suuri tappavuus (1,3 mg triklorfonia/m³).

Kemian työsuojeluneuvottelukunta esittää, että triklorfonin työperäisiä haittavaikutuksia voidaan vähentää asettamalla sen HTP-arvoksi kahdeksan tunnin vertailuaikana 0,5 mg/m³.

Eri asettajien ilman epäpuhtauksien vertailu

Eri maissa on voimassa seuraavanlaisia työilman triklorfonipitoisuuden raja-arvoja.

Asettaja	Vuosi	Vertailuaika				Huomautus
		8 h ppm	mg/m ³	15 min ppm	mg/m ³	
Suomi	2005	-	-	-	-	-
Ruotsi	2005	-	-	-	-	-
Norja	2003	-	-	-	-	-
Tanska	2005	-	-	-	-	-
Hollanti	2006	-	-	-	-	-
Saksa	1999	-	-	-	-	-
Englanti	2005	-	-	-	-	-
ACGIH	2006	-	1	-	-	-
EU	2004	-	-	-	-	-
Ehdotus, Suomi	2007	-	0,5	-	-	-

Viitteet

- Griffin, T. (1988): Safety Evaluation and Tumorigenesis of Trichlorfon in Rhesus Monkeys: A Ten-Year Study, Alamogordo, NM, White Sands Research Center
- Lu, Y; Lu, P; Xue, S. ja muut (1984): Investigation on the Chronic Effects of Dipterex in Occupational Exposure, Med Lav 75, 376-384
- Staples, R. ja Goulding, E. (1977): Dipterex Teratogenicity in the Rat, Hamster and Mouse When Given by Gavage, Toxicol Appl Pharmacol 41, 137